

Surat i Pablo dut menge' taw't **KOLOSAS** **Kepurisan et itueng Surat** **neng Kolosas**

Itueng surat i Pablo surung dut menge' mengandel et lungsud et Kolosas, sembatung lungsud et Asia Minor eset sebanan et lungsud neng Epeso. Lein lang ya nenahag et pengempuan ne benwa atue, temed maya pengekuanan ye sabab nenahag gasi ya et menge' menunuldu' mewanan eset lungsud et Epeso dut kedye. Nesewaran ye na maya meeakal neng menunuldu' dut pengempuan dut Kolosas. Pegtuldu' et menge' itue na subali' megpenelang dut senung kepengyedian et ibang ginisan et diwata, apang mekilala et sembatung taaw itueng Empu' beke' keterima et sukup neng kepuwasan. Pegtuldu' dye nega na subali' pesled eset menge' bubuwaten peneltag, na samat pegtutuli', beke' sukupen na ibuten banar itueng menge' sara' pasal eset pegkaan beke' iba negang ginis.

Negsurat pesi si Pablo apang sungsaan itueng menge' ketulduang itue eset pebiya' et kebenarang ketulduang mengengandel et Empu'. Itue ne keretian et kenyeng seled surat: Si Jesus Kristo lang mekepegbegey et sukup neng kepuwasan. Itueng ibang pegeandel beke' menge' sara' beke' iperayu' eset kenye. Eset pebiya' i Kristo, binwat et Empu' itueng dunya'. Itueng menge' keentangan neng kepuwasan

neng pekikipegsembatu ki Kristo. Sinembatu-sembatu ye, itueng gay bersen et kelang penuldung itue tudyu dut mengengandel.

Ketulduan et itueng Surat

Penagna' 1:1-8

Itueng Seraba beke' Keradya i Kristo 1:9—2:19

Itueng Bagung Biyag na Nekepegsulut ki Kristo 2:20—4:6

Ketimpusan 4:7-18

¹ Mewanan ki Pablo, sembatung pinili' na apostol* i Jesus Kristo kuyun eset keinginan et Empu', beke' mewanan gasi eset tipused tyung mengengandel na' si Timoteo.

² Dut menge' taaw et Empu' na meglelegdeng dut lungsud et Kolosas beke' menge' tantung mengengandel ki Kristo.

Mese't dimyu teyen itueng redyiki' beke' kesenangan mewanan dut Empu' na kityung Ama'.

Pegpeselamat neng Penelang

³ Daran kay megpeselamat dut Empu' Ama' et kityung Begerar si Jesus Kristo, kede timpu na pegpenelang kay dimyu,

⁴ sabab neebaran kay itueng pesalan et dimyung pegandel ki Jesus Kristo beke' pegmerga' myu eset ginsan neng mengengandel dut Empu'.

* **1:1 1:1 apostol** - ingin bersen "bibilinan" i Jesus beke' et Empu', beke' sembatung taaw eset ating sempulung duwa beke' menge' iba pinili' i Jesus Kristo supaya ipeabar ating Menungang Abar et Empu' dut ginsan taaw atue't dunya'. Sampay, dye in mendyaring menge' pegibuten et menge' unang mengengandel i Jesus. Betsaen Roma 1:5; 11:13.

⁵ Buwaten myu itue sabab eset pengarap na neterima myu na pinanyap et Empu' eset dimyu dut langit. Pegkikinggen myu ne lagi itueng pesalan na pegeerapen myu tu' neng bebresen et keberbenaran, itueng Menungang Abar†.

⁶ Itueng Menungang Abar na sinurung dimyu ipelatap dut ginsa't sengketingkepa't dunya', sampay maya kepulusan eset biyag et taaw misan embe, na samat kwantin gasi neinabu eset dimyu na ba' nekingeg myu itue beke' neretian myu pasal gasi't kelang ingasi' et Empu' dut menge' nekebuwat et keselaan.

⁷ Nesewran myu itue eset ki Epapras, tantung mengengandel ki Kristo. Ya in kityung pegmerganen kesebayaan na mengengeradya ki Jesus Kristo, na negpeabar dimyu na menubli' eset damen.

⁸ Ya in gasi negsugid damen pasal et pegmerga' na et Empung Nakem na binggey dimyu.

Sinu Itueng si Kristo beke' Enung Keradya Ye?

⁹ Tihad et megunang eldew na nekingeg kay pasal et pegandel myu, daran-peraran megpenelang kay dut Empu' dimyu. Pegtewen kay dut Empu' na' Empung Nakem menggey dimyu't kesesewran supaya mesewran beke' meretian banar ginsan neng keinginan et Empu'.

¹⁰ Na pegtewen kay kwantin apang keeratan myu megmendyaring teup na sugat dut mengengandel ki Jesus neng Begerar, sampay ipekeksan myu Ya pebiya' dut menungang kebiyagan myu.

† 1:5 1:5 **Menungang Abar** - ating abar teyeg et Empu' na pesugiran kityu be' enukwan mekedyari tyu maya menungang sebaya' Kenye.

Megbua' kew et ginsa't keradya neng menunga. Indyari lumabew nega itueng pegkekilala myu eset Empu'.

¹¹ Pegpenelenganen kay gasi na ipepangger ye kemyu, eset tabang et kenyang dewasa apang mepenggeran myu sumandal et indeginis supaya tantung sukup ne dimyung keksanan.

¹² Indyari megpeselamat kew dut Empu' Ama', sabab ba' enu kineradya dimyu et Empu' teup kew na nekebaya' eset pusaka' dut menge' tinektak ye eset kenyang menge' taaw dut kenyang ketlanga't pengmilikan.

¹³ Binawi' tyu et Empu' mewanan eset kelingban et kepengyedian i Seytan beke' binibit tyu dut pengmilikan et kenyang pegmerganeng Yegang na' si Jesus.

¹⁴ Na Ya nelkat tyu ne apang maya tyu ne kemeapen et kityung keselaan.

Ketaasan i Kristo

¹⁵ Si Kristo in dagbes et Empu' banar na' kaya mekebiri'. Si Kristo, na Ya memumusaka' et Empu' beke' lebing metaas et ginsan na pinendyari et Empu' eset misan enung ginis.

¹⁶ Banar, si Kristo ne tu' nemuwat et keginginsana't langit beke' lugta', ginsan neng mekebiri' beke' kaya mekebiri', megbebaya' ne ginsan neng kewesaan beke' kebesagan, beke' ginsan neng menge' pegibuten beke' mekepegewlaan. Ginsan neng itueng ginis pinendyari i Kristo, indyari itueng ginsan neng pinendyari kenye.

¹⁷ Si Kristo neguna mura neinabu itueng ginsan, beke' sabab et mekewasang kepengyedian

ye, ginsan et pegpendyari eset kenyeng seled kepetan.

¹⁸ Ya in ulu et kenyeng bilug, ingin bersen pegibuten et ginsan neng mengengandel ye atue't sengketingkepa't dunya'. Ya in keuna-unaang negbiyag mewana't kepeteyan, apang ya in megmendyaring metaas et ginsan.

¹⁹ Na atin ne kegeayan et Empu' tu', ginsan et diri ye metektak eset kenyeng Yegang na si Jesus.

²⁰ Sampay pebiya' ki Jesus Kristo, mepesuluten Empu' et taaw et dunya' dut kenye. Binuwat Ye itue pebiya' kesimeyaan et dugu' i Jesus dut krus, supaya ginsa't menge' pebibiyag dut langit beke' lugta' megmendyaring endelen peuli' Empu'.

²¹ Sene ti' merayu' kew dut Empu'. Negmendyaring kemyu kenyeng kebanta beke' negmendi' kenye beke' nekepeparak kenye pebiya' eset meyaat neng pikiran beke' kebuwatan myu.

²² Temed tiban, negmendyaring sulut myu dut Empu' sabab et kesimeyaan neng bilug i Jesus neng Kristo dut krus, supaya ugaran menge' keselaan myu. Na tiban pinegsulut kew et Empu' supaya kemyu ketiyeg dut elepan ye samat taaw neng metigna' na kaya sala' beke' kaya sagka'.

²³ Temed subali' kew tantung tumerima' beke' mepangger eset dimyung pengandel. Sampay endey malam myu itueng pegarap na begey et Menungang Abar na nekingeg myu. Ginaay et Empu' na aku neng si Pablo megmendyaring mengengabar et Menungang Abar ne itue na pegpepebunayag dut ginsa't taaw atue't senkedunyaan.

Pegkeradya i Pablo dut menge' Mengengandel Misan Embe

²⁴ Mekelemian ku eset daken neng ketiksaan tiban alang-alang eset dimyu. Sabab pebiya' et itue mekepelahyun ku menge' keliyutan na sub-ali' nega buwaten i Kristo tudyu eset pegtimung-timungan et menge' mengengandel, na antangan ye kenyeng bilug.

²⁵ Aku tu' negmendyaring mengengeradya et pegtimung-timungan ye ganang nepili' aku et Empu' apang ipebunayag dimyu Kenyeng beres. Pinili' ye aku apang tantung memunayag dimyu kenyeng paru na netagu'.

²⁶ Itueng paru na nekwit neng masa ne netagu' neng mekansang neng pengkatan neng tutusan. Temed tiban nebunayag ne eset kenyeng menge' mengengandel.

²⁷ Ginaay et Empu' na ibunayag dut kedye na kemerganan beke' kebentugan i Kristo megmendyaring ibgey dut menge' taaw lein Judio gasi. Itue ne ating paru na netagu', na si Kristo mese't dimyu, beke' sabab et itue maya ne pegarap myu na mekebe'baya' et Empu' dut pengmilikan Ye.

²⁸ Atin ne punsabab ye na ba' manu angkan pegpebunayag kay si Kristo. Pepeamay-emayan kay ginsan, beke' sukup neng pegpetlangen kay na pegtulduan kuyun eset dameng kesewran apang mepeelep kay dut Empu' itueng kede sembatu, na lumembu' beke' teup na sabab et pegsembatu ki Kristo.

²⁹ Angkansa, sabab et itue, pegkeradya ku ne

banar beke' pegusalen ku ginsan neng kepengye-dian na binggey i Kristo.

2

¹ Gaay ku na mesewran myu, na ba' senung kereklaen kepengnaen ku tudyu lang eset dimyu, kwantin gasi eset menge' taaw et Laodisea beke' dut ginsan ne na kayangga pe' nekita ku et elepan.

² Pegbuwaten ku itue apang masag kedyeng seled, ganang memegsembatu dye sabab et peg-merga' metibuuk. Megsepantun gasi, dye maya sukup neng keretian et kesewran et atin paru neng tinagu et Empu', na atin ne pasal ki Kristo.

³ Dut seled keteguan ye, maya ginsan neng kementirian et kesesewran beke' keutekan et Empu' banar.

⁴ Pegbersen ku itue, apang diki kew mepealam et misan sinu pebiya' eset menge' mepupulit-ikang bebresen misan enu nega kenunga.

⁵ Temed misan kaya ku esentin, kaya ku gasi kemyu mekelipatan et pengrendem ku. Indyari mekelemian ku eset dimyung menungang ke-biyagan beke' mepangger neng pegpenelang ki Kristo.

Sukup na Kebiyagan ki Kristo

⁶ Angkansa tiban pegendelen myu si Jesus Kristo apang memawi' et kurudua myu. Na ya Begerar myu banar, indyari subali' daran endelen myu kwit pebibiyag.

⁷ Pegandel myu subali' ipepangger myu ki Kristo antangen ye samat puut kayu na nege-mutan ne dumekla'. Kebesagen myu dimyung

pegandel na samat pegtuldu' dimyu. Indyari daran megpeselamat dut Empu'.

⁸ Meginget kew apang diki kew meekalan* et misan sinu pebiya' eset beres na kaya kepulusan beke' pengrunding neng ketulduan. Ating ketulduan tiyeg et pinegerata't taaw beke' tiyeg et menge' belingkeg neng nakem et itueng dunya', diki lang tiyeg ki Kristo banar.

⁹ Sabab itueng ginsan et diri et Empu' pegbibiyagen seled kepetan i Kristo, ganang ya in negmendyari neng taaw.†

¹⁰ Indyari sabab et dimyung pekikipegsembatu eset kenye, negmendyaring sukup dimyung biyag. Seled kepetan i Kristo ginsan neng kepengyedian beke' perinta et sengkekinleban.

¹¹ Punsabab gasi et pekikipegsembatu ki Kristo, antangen na kemyu in tinuli'. Temed lein lang tinuli' eset uned myu, imbes pegugad eset nakem myu menge' meraat neng kenepsua't uned pebiya' pegandel myu ki Kristo.‡

¹² Ganang kemyu in nebewtismuan ne, antangen myu nelbeng kew ne kebaya' i Kristo, beke' negbiyag ne gasi na kebaya' ye sabab eset dimyung pegandel dut kepengyedian et Empu' na nemiyag peuli' eset kenye tiyeg et kepeteyan.

¹³ Tagna', antangen myu na kemyung menge' taaw na samat patey ne sabab et keselaan,

* **2:8 2:8 meekalan** - Orig na Kesuratan: megpeuripen dimyu.

† **2:9 2:9** Betsaen Kolosas 1:19 ginsan et diri et Empu' metektak eset ki Jesus, betsaen gasi Juan 1. ‡ **2:11 2:11** Tuli' tenda' binggey et Empu' dut menge' taw't Judio apang pesebanar na dye in maya pegsulutan dut Empu'. Tiban ne diki ne keilangan Empu' itueng tenda'.

beke' lein lang menge' mengengandel et Empu'. Temed tiban biniyag tyu peuli' et Empu' na kebaya' i Kristo, sampay inampun ye kityu eset keselaan tyu.

¹⁴ Inugaran ye't keseg et ginsan neng kesuratan sagka' eset kityu dut kaya pegasip et Keseraan binggey et Empu' ki Moises. Inugad ye ginsan neng keselaan ganang neransang ya itue eset krus i Jesus apang simayaan.

¹⁵ Angkansa pebiya' eset kenyeng kepeteyan et krus, inugaran ye't kebesagen et menge' meraat neng pegibuten[§] beke' kepengyedian et dunya', peginlewen ye dye. Pinebiri' et Empu' dut menge' taaw atu't dunya' pengindaagan i Jesus eset krus.

Pegbegey i Kristo Kityu Keleyaman

¹⁶ Angkansa pesari' lang dye na mengukum dimyu pasal et pegkaan etawa peginum myu, etawa eset pegtumanen misan enung pegkenkaan, etawa pasal et Umanat neng Bagung Bulan, etawa Eldew et Kepeternan na' Sabbat.*

¹⁷ Itueng menge' ginis eninu lang et keginisan na ba' enu dumateng, temed si Kristo banar!

¹⁸ Kas kew pebe'baya' et sinu-sinu eset egian et menge' kaya teup neng pegpekumbaba et diri, etawa eset kedyeng pegpenelang dut menge'

[§] **2:15 2:15** meraat neng pegibuten, ingin bersen si Seytan beke' menge' mengiibuten ye. * **2:16 2:16a Sabbat** - ingin bersen "Eldew et Kepeternan" dut hebresan et Judio. Sasew dut pemegtimungan dut Kolosas pasal et pegke-legal dut menge' taaw. Betsaen gasi Roma 14:1-12, beke' 1 Korinto.

dereakan et Empu'. Pegpeabbu dye na dye in na memeglebi eset dimyu sabab eset kedyeng mekebi'biri'. Temed kebenaran ye, pemegabbu dye lang sampay pemegaruk lang dut pikiren dye.

¹⁹ Dye in lein lang bagi' ki Kristo. Na si Kristo samat ulu et bilug na megbegey et basag dut bilug ye. Na kityu samat bilug ye, na usalen ye kenyeng lilisuan beke' ugat na mekemkeman ye ginsan tyu na lumembu' pebiya' eset basag et mekewasang Empu'.

Binggey i Kristo Bagung Biyag Kityu

²⁰ Na antangen myu samat natey kew dut ki Kristo, na ating kebesagan neng meraat na taw't kelingban et dunya' diki ne mekepegewla eset dimyu. Manu mengebiyagan kew nega na ba' diki myu gasi telinganen itueng menge' ketehagan teyeg kedye?

²¹ Keseraan samat, kwan, "Kasi' myu pegkepti' itue!" Etawa, "Kasi' myu pegkinami' atin!" Etawa, "Kasi' myu pegkutewa' itie!"

²² Itueng menge' ginis neng ketulduan ketehagan lang et menge' taaw pasal eset menge' keginisan na mekeamin.

²³ Dut pikiran myu, keblan myu lang na itueng menge' ketehagan megsusugat ne esipen. Pebi'biri' dye na samat ipegnunga dye kemyu dut Empu', beke' ipebaba na kepegewlaan bilug myu. Temed kebenaran ye dye in kaya lang kepengyedian et kityung kenepsuan et bilug.

3

Pebibiyagan et Bagung Biyag set Empu'

¹ Na kemyu biniyag peuli' kebaya' i Jesus Kristo, angkansa iwasan myu ne itueng menge' ginis na dut langit na pegteternaan i Kristo. Na duun megearung ya eset tanpa' kewanan et Empu'. Duun maya ye kewasa beke' kepengdyarian.

² Pikiren myu menge' keginisan dut langit, diki lang menge' keginisan dut lugta'.

³ Sabab antangen myu na natey kew ne iba-iba ki Kristo, beke' ating tantung biyag myu megtagu' ne iba-iba ki Kristo, na ya iba-iba et Empu'.

⁴ Si Kristo itueng tantung biyag myu, na ba' ya mebunayag, mebunayag kew gasi na kebaya' ye, beke' maya bagi' myu eset kenyeng kebentugan.

Lelagi beke' Bagung Biyag

⁵ Angkansa subali' meugad ne itue eset dimyung kenepsuan atu't dunya': samat kwantin pegbebeis-beis, keselewaan, napsu', mereraat neng kegeayan, beke' pengsua' et pengarta' et sengketawan na' atin samat pengempu' et menge' empu'empuan.

⁶ Sabab et menge' itue, megderateng kutuk et Empu' dut menge' taaw na' mesungsang.

⁷ Na' kwantin tantu gasi pegbuwaten myu sene ti' ba' nekelegdeng ke eset menge' taaw na kwantin gasi pegarat dye.

⁸ Temed tiban subali' tengewan myu ne memuwat menge' itue. Tengewi' myu ne

megiseg-iseg, meeripuruen, beke' keyeatan. Sub-ali' kas kew ne meres et bebrese't mekesakit et seled beke' meriri' neng bebresen et sengke-taawan.

⁹ Tengewi' myu ne mengembut dut menge' kesebayaan myu sabab nelkas myu ne lelag-ing keeratan beke' ginsan neng meyeyaat neng kegeayan.

¹⁰ Kede sembatu dimyu tiban negbagung taaw ne. Na eldew-peldew lebing mekekabi' myu ne dagbes et Empu' na nemaal dimyu. Beke' meretian myu ne ya banar.

¹¹ Kaya pegbidaan esentin, misan ne kemyu taw't Griego etawa taw't Judio, tinulian ne etawa kaya tinulian, etawa taw't tumpang etawa taaw kaya pengarat*, etawa uripen mene etawa melayam neng menge' taaw. Deulu' mene taku', ki Kristo lang kaya pinegbidaan, beke' ya megterna eset seled tyu ginsan.

¹² Pegmerganen kew et Empu' sampay pinili' ye kemyu, eset kenyeng keusalan. Angkansa megmendyari kew ne meingesinen, mekinesien, megpebaba't atey, meayad beke' mesendalen.

¹³ Kesendalen kew et kede sembatu, beke' empuna' myu sebarang mekebuwat et mekesala' dimyu, na samat si Kristo na negpengampun dimyu.

¹⁴ Pegmerga' luwas nega et ginsan neng peg-buwaten myu. Sabab et pegmerga' ginsan mekipegsembatu et menunga banar.

¹⁵ Na kede sembatu dimyu bagi' et bilug i

* **3:11 3:11** "taaw kaya pengarat", dut Griego: "barbaro" etawa "taw't Sitian".

Kristo, beke' pinili' Ye kemyu pebibiyag ginsan eset kesenangan. Angkansa tuguti' eset pikiran myu kepegewlaan kesenangan i Kristo. Indyari megpeselamat kew daran.

¹⁶ Ipeternaa' myu itueng bebresen pasal ki Kristo sukup na tantu eset dimyung bilug, ganang usalen mu ginsang kesesewran menuldu' beke' megpereti' dut kesebayaan myu. Eset seled atey na peselamat, megkulilal kew et Menge' Kanta, megbebantug neng kanta, beke' kulilal neng nakem dut Empu'.

¹⁷ Sebarang bersen myu etawa buwatan myu, subali' keredyanen myu samat bibilinan i Empung Jesus, ganang mebgeyan myu et keserungsukuran Empu' Ama' sabab kenye.

Pinegeratan eset Kebiyagan et menge' Mengengandel

¹⁸ Menge' kelilibunan, pesakup kew eset esawa myu, sabab itue ne nesukuan myu, na mengengandel i Empung Jesus.

¹⁹ Menge' kelelekian, ingina' myu keesewanan myu beke' endey myu dye pesekitan.

²⁰ Menge' keyegangan, subali' esipen daran menge' kegungurangan myu eset ginsan neng ginis, sabab et itue meksanan Empu'.

²¹ Menge' kenggurangan, endey kew banar keinisegen eset menge' keyegangan myu, etawa kalu' rumungkey seled dye.

²² Menge' uripen, esipa' myu menge' pegibuten myu atue't lugta' eset ginsan neng ginis, diki lang ba' megsisiyek dye na pebi'biri' et kepengnaan,

imbes sabab et ketentuan banar beke' takut dut Empu'.

²³ Misan enu nega pegkeredyanen myu, buwata' myu na teyeg eset atey myu samat dut Empu' kew pegkeradya, lein lang eset taaw.

²⁴ E' ga be katew, na itueng pegkeradya myu tantu ki Kristo neng Begerar, sampay sewd myu gasi mewanan eset Begerar maya meterima myu kepusakaan bilang ganti dimyu.

²⁵ Temed si Kristo kaya pengdapit. Pegdusaen ye taaw megpemuwat et meraat, na ibgey i Kristo teup eset nekeradya dye.

4

¹ Menge' begerar, petigna' kew ne beke' sali'sali' pemiri' myu dut dimyung peguripenen. Kasi' myu peglipati' na maya gasi begerar myu Empu' Banar dut langit.

Menge' Beres Penektak

² Kas kew mesumu megpenelang. Indyari ba' kemyu megpenelang, keelistu beke' megpe-serungsukur.

³ Tentua' myu megpenelang na Empu' memuwat et dalan kityu na mepelatap et kenyeng beres pasal et kesesewran na' tagu' pasal ki Kristo. Megdemikian gasi misan ne aku nepirisu eset pegbuwat et itue.

⁴ Buniyak ipenelengana' myu daken apang ketulduan ku na mepereti' banar samat subali' ku buwatan.

⁵ Na ba' kemyu kebaya' eset menge' kaya mengengandel, pebibiyag kew et meutek sampay

daran usalen timpu myu na memuwat et maya kepulusan.

⁶ Arat myu subali' kepengandel-andel beke' beres myu subali' menggey't keprian eset ketulduan. Buwaten myu itue supaya daran panyap dimyung metubag dut kede sembatu na ba' sinu memengingkut.

Pengemuring Pemangling

⁷ Si Tikiko na pegmerganen neng bi'bila', beke' sali' ku gasi neng mengengeradya dut Empu', na mengabar eset dimyu ginsan pasal et daken.

⁸ Pinesurung ku ya esentin supaya mesewran myu dameng kebtangan, megsepantun gasi masag dimyung seled.

⁹ Iniba ye itueng tantung pegmerganen tyu neng tipused na si Onesimo, na ya iba-iba dimyu. Dye in mengabar eset dimyu et ginsan neng neinabu atue.

¹⁰ Pegpenglingen kew i Aristarko na nepirisu iba ku, beke' si Markus na egsa i Bernabe. Binggey ku pemilin dimyu pasal ki Markus, terimana' myu ya't meselusay pegdateng ye esentin.

¹¹ Si Jesus, kilala eset ingarang Justo, na megpemangling gasi dimyu. Telu dye lang itueng mengengandel neng Judio atue na menge' iba-iba ku megpegkeradya dut pengmilikan et Empu', na negmendyaring mengimuyuk ku dye.

¹² Pegpenglingen kew gasi et sengkелungsud myu neng si Epapras na mengengeradya i Jesus Kristo. Daran ya pegpenelang sukup eset kenyeng atey na kemyu negmendyaring

mepangger, beke' megmendyaring keterima-terima beke' tantu na meesipen eset kegeayan et Empu'.

¹³ Nebiri' ku ne ba' enukwan ya sumandal tudyu eset dimyu beke' eset menge' iba dye dut lungsud et Laudisia beke' Hierapolis.

¹⁴ Pegpenglingen kew gasi i Demas beke' itueng pegmerganen tyung mengunguru na si Lukas.

¹⁵ Ipenglinga' myu aku dut menge' ketipusda't lungsud neng Laudisea, ki Nimpa beke' eset menge' mengengandel na pemegtingtimung eset benwa ye.

¹⁶ Pegkebatsa' myu et surat na itue, ipebatsa'i' myu gasi dut mengengandel eset lungsud et Laudisia. Batsai' myu gasi itueng surat na mawa' et Laudisia.

¹⁷ Beke' buniyak isugira' myu gasi ki Arkipus na metbes ye itueng bubuwaten na tinerima ye dut Empu'.

¹⁸ Aku neng si Pablo, na seriling keremut ku negsurat et pegpangling na itue. Rendema' myu na aku eset seled pipirisuan. Pegpenelang ku dut Empu' na ingasi' ye mese't dimyu.

**Bagung Pinegsulutan et Empu'
Brooke's Point Palawano: Bagung Pinegsulutan et
Empu' New Testament+**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Brooke's Point Palawano

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-06-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source
files dated 25 Jun 2025

191b5ab1-31e1-5b8e-a38c-575a2a24d6f7